

Lausunto

17.8.2023

VN/30314/2022
VN/30314/2022-YM-120

Työ- ja elinkeinoministeriö

Ympäristöministeriön lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi päästökauppalaiaksi

Ympäristöministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi päästökauppalaiaksi, jolla myös toimeenpannaan muutettu päästökauppadirektiivi kiinteiden laitosten, meriliikenteen ja lentoliikenteen osalta. Ympäristöministeriö on myös jo osallistunut aktiivisesti hallituksen esitystä valmistelemaan työhön.

Ympäristöministeriö korostaa, että muutettu päästökauppadirektiivi on tärkein EU:n laajuinen ohjauskeino päästöjen vähentämisessä EU:ssa asetettujen ilmastotavoitteiden mukaisesti, toisin sanoen vähintään 55 prosentilla vuoteen 2030 mennessä ja edettäessä kohti EU-tason ilmastoneutraaliutta vuoteen 2050 mennessä. Ympäristöministeriö myös toteaa, että päästökauppadirektiivillä on erittäin keskeinen merkitys Suomen kansallisen hiilineutraaliustavoitteen saavuttamisessa vuoteen 2035 mennessä.

Lausunnoilla olevassa luonnoksessa jätteenpolton sisällyttäminen päästökauppaan on esillä yhtenä vaihtoehtona, mutta luonnoksessa ei kuitenkaan esitetä yhdyskuntajätteen polton sisällyttämistä kansallisesti päästökauppaan jo ennen vuotta 2028. Tätä ratkaisua ei ole luonnoksessa selkeästi perusteltu. Ympäristöministeriö kannattaa ja pitää perusteltuna sisällyttää yhdyskuntajätteen poltto kansallisesti päästökauppaan mahdollisimman pian. Ympäristöministeriö arvioi, että sisällyttäminen päästökauppaan voisi vähentää jätteenpolton päästöjä, jotka ovat viime vuosina kasvaneet erityisesti uusien polttolaitosten perustamisen vuoksi. Jätteenpolton sisällyttäminen päästökauppaan olisi myös linjassa Petteri Orpon hallituksen ohjelman tavoitteen kanssa jatkaa päästökauppasektorin kehittämistä.

Suomessa poltetaan jätteitä jätteenpolto- ja rinnakkaispolttolaitoksissa, joista jätteenpolttolaitokset eivät kuulu päästökauppaan mutta rinnakkaispolttolaitokset kuuluvat. Jätteenpolton sisällyttäminen päästökauppaan tasaisi kansallisesti energiantuotantolaitoksien kilpailuolosuhteita sekä saattaisi jätteenpolton päästöt hintaohjauksen piiriin. Ympäristöministeriö myös arvioi, että yhdyskuntajätteen polton sisällyttäminen päästökauppaan edistäisi luonnoksessa esitettyä enemmän jätteen kierrätystä, sillä porttihinnan nousu voisi kannustaa kehittämään polttoon ohjautuvalle jätteelle kierrätysvaihtoehtoja. Jätteenpolton sisällyttäminen olisi perusteltua myös ottaen huomioon kesäkuussa 2023 komission Suomelle antaman varhaisvaroitusraportin suositukset taloudellisten ohjauskeinojen käytön otosta jätetuollossa ja erityisesti jätteenpoltoissa.

Ympäristöministeriö myös toteaa, että kappaleen 5.2 alakohdan ”Päästökauppaan sisällyttämisen taloudelliset vaikutukset” ensimmäisessä kappaleessa olisi olennaista tarkastella seurauksia, joita liisääntyvällä kierrätyksellä on poltettavan jätteen määrään ja laatuun sekä laitoksen toimintaan ja päästöihin.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Ympäristöministeriö

PL 35
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Aleksanterinkatu 7
Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

0295 16001
+358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

09 1603 9320
+358 9 1603 9320

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

kirjaamo.ym@gov.fi

Ympäristöministeriö korostaa, että hiilidioksidin talteenoton, hyötykäytön ja varastoinnin käsittelyyn raportoinnissa ja laskennassa liittyy monia avoimia kysymyksiä. Komissio tulee antamaan myöhemmin EU:n päästökaupan puitteissa hiilidioksidin hyötykäyttöön liittyvää yksityiskohtaisempaa sääntelyä. Bioperäisen hiilidioksidin käsittelylle raportoinnissa ja laskennassa ei ole selkeitä EU-tason sääntöjä. Ympäristöministeriö pitää tärkeänä kiinnittää huomiota raportointi- ja laskentasääntöjen kehittämiseen ottaen huomioon myös vaikutukset taakanjakosektorin päästöihin, jotka lasketaan kasvihuonekaasuinventaarion kokonaispäästöjen ja EU ETS:n päästöjen pohjalta.

Päästökauppadirektiivin muutos, jonka mukaan päästökaupan soveltamisalan ulkopuolelle suljetaan laitokset, joiden päästöistä yli 95 prosenttia syntyy kestävyyskriteerit täyttävän biomassan poltosta, näyttäisi lisäävän taakanjakosektorin päästöjä. Ympäristöministeriö pitää valitettavana tätä muutosta, joka siirtää päästövähennystaakkaa päästökaupparektorilta taakanjakosektorille.

Ympäristöministeriö pitää meriliikenteen sisällyttämistä päästökauppadirektiivin soveltamisalaan perusteltuna. Soveltamisalan laajentaminen lisää päästökaupan vaikuttavuutta ja edistää päästövähennyksiä soveltamisalan piirissä. Ympäristöministeriö pitää muiden kuin hiilidioksidipäästöjen sisällyttämistä päästökauppaan vuodesta 2026 lähtien tervetulleena. Ympäristöministeriö katsoo myös, että EU:n ulkopuolelle suuntautuvien matkojen osittainen sisällyttäminen päästökauppaan voi vauhdittaa kansainvälisen merenkulkujärjestön IMO:n piirissä käytäviä neuvotteluja kansainvälisen meriliikenteen päästöjä koskevasta taloudellisesta ohjauskeinosta.

Päästökauppa vaikuttaa meriliikenteen päästöihin osana päästövähennyksiin tähtäävää toimenpiteiden kokonaisuutta. Saaripoikkeuksen ehdotetun käyttöönoton osalta ympäristöministeriö huomauttaa, että saaripoikkeuksen soveltaminen vuosina 2024-2030 voi heikentää tätä vaikutusta kannustimen väliaikaisen puuttumisen vuoksi.

Ympäristöministeriö pitää lentoliikenteen päästökauppaan tehtäviä muutoksia tervetulleina. Ympäristöministeriö huomauttaa, että lentoliikenteen päästöt yksittäistä matkustajaa ja matkustettua kilometriä kohti ovat tyypillisesti suuret verrattuna muihin liikennemuotoihin, ja että lentomatkillalla on merkittävä osuus erityisesti hyvätuloisten kotitalouksien hiilijalanjäljen muodostumisessa. Asteittainen luopuminen ilma-alusten käyttäjille suunnatusta ilmaisjaosta lisää päästökaupan ohjausvaikutusta toimialalla ja lisää päästökauppajärjestelmän vaikuttavuutta.

Kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön ICAO:n kansainvälistä lentoliikennettä koskevan hyvitysjärjestelmän CORSIA:n toimeenpano päästökauppadirektiivin kautta mahdollistaa EU:lle CORSIA:n vaikuttavuuden arvioimisen. Jos CORSIA:n vaikuttavuuden ei arvioida olevan yhdenmukainen kansainvälisen lentoliikenteen pitkän aikavälin päästövähennystavoitteen (Long-term Aspirational Goal, LTAG) ja Pariisin ilmastopimuksen päämäärien kanssa, taikka jos CORSIA:n kattavuus on alle 70 prosenttia kansainvälisen lentoliikenteen päästöistä, unioni voi laajentaa lentoliikenteen päästökaupan täyteen soveltamisalaan eli koskemaan kaikkia ETA-alueelta lähteviä ja sinne saapuvia lentoja. Ympäristöministeriö kiinnittää huomiota siihen, että lentoliikenteen suorite ei ole Suomessa palautunut pandemiaa edeltävälle tasolle. Tästä syystä CORSIAsta johtuva hyvityselvällisyys lienee ajankohdainen vasta vuodesta 2024 lähtien.

Ympäristöministeriö toteaa lopuksi, että se toimittaa luonnokseen erikseen joitain teknisluonteisia kommentteja työ- ja elinkeinoministeriölle.

Ylijohtaja

Oili Rahnasto

Neuvotteleva virkamies

Laura Aho

VN/30314/2022-YM-120

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: